

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epistola Responsoria R. P. Isaaci De Bruyn Societatis Jesu
Ad Eximium Dominum Martinum De Svvaen S. Th.
Doctorem Lovaniensem &c.**

Bruyn, Isaac van

[Verlagsort nicht ermittelbar], 1693

§. VI. Scopus sextus, quem si Eximius tetigit, tetigit incassum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40327

nas, neque audeas dicere à Jansenianis placitis esse diversa. Cum igitur Manichæismus, Calvinismus, Jansenismus hac in parte germanæ sint sorores, ejusdem Patris diaboli filia, quid miri est, si gratiam à te propugnatam, sororibus istis tam similem, iisdem quis argumentis impugnet, quibus hæreses istæ impugnatae & ab Orthodoxis Scriptoribus expugnatae sunt? Attendis quomodo hic tuus scopus rursus annumerandus veniat scopis dissolutis? Quis enim inde concludat, quod concludendum unice erat: Erga Eximius Martinus Swanius immeritò de Jansenismo suspectus est?

§. VI.

*Scopus sextus, quem si Eximius tetigit,
tetigit incassum.*

Dixeram, scribis Epistolæ tuæ §. 11. *me ostensurum gratiam per se efficacem in hunc usque diem stetisse inexpugnabilem, neq; hic ullatenus à scopo aberravit Dissertatio mea.*

Respondeo: Modica distinctione evanescit quidquid hic congeris Magister Eximie: Gratia per se efficax Janseniana stetit hæctenus inexpugnabilis, nego & pernego: Expugnata enim est Clarissimorum Theologorum scriptis, & Pontificum atque Ecclesiæ auctoritate fracta ac elisa est, ut Orbi notum est universo: Gratia per se efficax Thomistarum sensu stetit hæctenus inexpugnabilis, subdistinguo, id est nullo Sedis Apostolicæ judicio perculsa est, vetita est censurari (quamquam id non significet vox inexpugnabilis) transeat: id est, non est impetita iis argumentis, aut impeti non posset talibus, ut ex iis aut non possent, aut difficillimè possent se expedire Thomistæ nec nego nec affirmo, sed Eruditorum hominum ac partium studio liberorum, de hoc posco judicium. Verum de hac mihi tecum nulla fuit, certè non fuit potissima contentio: Gratiam per se efficacem impugnaui, quæ talis à te descripta est, ut existimes non posse te Iansenio valedicere, nisi isti tuæ gratiæ valedicas, & majorum tuorum doctrinæ nuntium remittas.

Rursus hoc loco genuinum te Thomistam probas Eximie Domine, & habes undè glorieris te tuum scopum attigisse, quando ut fidem facias, gratiam per se efficacem in hunc usque diem stetisse inexpugnabilem auctorem inducis, & lectoribus commendas, quo Iansenista vix alius est manifestior, & minus Thomista, aut Thomista tui similis, ut inde appareat, de qua gratia per se efficaci intendas loqui, dum con-

tendis

tendis eam esse inexpugnabilem. *Virum* scilicet *Eruditum* ut scribis auctorem libri cui titulus *Tradition de l'Eglise Romaine sur la Grace qui exhibeat Traditionem integram Ecclesie Romanae de Gratia per se efficaci*: sic ille tibi concinit tom. 3. pag. 152. super materia de Gratia non est amplius solidum disidium inter Catholicos & Calvinistas. Eodem tom. pag. 201. & 202. verba ejus fideliter latinè expressa do: *Cum discipuli Calvini deseruerint extremum, in quod se precipitaverat eorum Magister destruens libertatem voluntatis humanae, ad sustinendum jus Omnipotentiae divinae, & redierint ad justum medium sensus Ecclesiae, oportet Iesuitas ex sua parte facere tantundem, & de altero extremo, quo tutantur libertatem hominis, redire etiam ad medium sensus Ecclesiae per vera JESU Christi gratia confessionem.* Calvinistae quotquot sunt Synodum Dordracenam sequuntur, & negant, ac pernegant se à Calvinii Principis sui placitis deflexisse, & contrarium asserentes mendacii arguunt ac convincunt, quos inter eminent Iurius familiaris tibi tuisq; auctor, quod proin ignorare non potestis: si fallat in eo aut fallatur, cur neque tu dum doctrinae ejus subscribis, neque hic Symmista tuus, Calvinistas in hac parte revincitis? Gaudent tamen sua dogmata quae agnoscunt, & gloriantur à Tridentina Synodo & Ecclesia Romana proscripta esse, à vobis probari, & catholica censerì, quia ubi illi Romano-Catholicam fidem fastidiunt, vos ad Ecclesiam Calvinianam magnis passibus acceditis. Et haec est Ecclesiae Romanae de gratia perpetua traditio, de qua ita gloriimini? Pharisaica enim vero, non Apostolica, Manichæa, non Christiana, hæretica, non Catholica! At moderni Calvinistae frequentius adhibent libertatis & liberi arbitrii nomen: esto, sed illo sensu adhibent, quo non repudiabat Calvinus, imo vero, quo disertè profitetur, nominis huius usurpationem pati se posse, si nempe idem significet libertas, & libentia, si quidquid ratione duce sponte & libenter velle dicimur, dicamur libere velle: si coactio aut violentia libertati opponatur, non necessitas: verba ejus ante hac aliquoties reddidi, quae non lubet iterum describere.

Audi cæteras, quandoquidem tibi tam gratæ sunt auctoris ejusdem, tibi concinentis cantilenas: pag. 189. *Concilium Tridentinum*, ait, *proprie non condidit aliquod decretum, in quo ullum genus gratia condemnat.* Quis igitur furor incessit Calvinum? Cur tantopere debacchatus est in Neptunos, ut per ludibrium compellabat Tridentinos Patres, si sententiæ illius de gratia nullum vulnus à Concilio illo inflictum sit? Cur Dordracena Synodus Calvino devotissima, toties, tam acriter sanctiones hæc Tridentinae Synodi improbavit? Si nullum genus gra-

gratiæ condemnavit , liberum itaque erit, falvis illius Concilii decretis, gratiam profiteri apertè, rotundè, sine fucis necessitantem, qualem Lutherus & Calvinus adstruxit in hoc magis ingenui præ iis, qui cum rem eandem statuunt, nomen involvunt per ambages. Quid ni id liberum sit falvis Concilii decretis, si nihil super hac causa Synodus Tridentina sanxit? Apage vesanum Concilii Tridentini interpretem.

Sed, non ex hoc solo capite tibi placuit hic scriptor, habuit & aliud forte non injucundum, quo te traheret ista siren. De Molina magnificè & sentit, & loquitur atque adeo de iis omnibus, quos appellare vobis placet Molinistas. Aures purga & arrige Vir Eximie: ita canit pagina 150. *Si Calvinus & Molina secuti fuissent traditionem & Sanctos Patres, primus ad salvandam omnipotentem IESV Christi gratiam, non rejecisset liberum arbitrium, secundus ad salvandum liberum arbitrium, non negasset omnipotentem Dei gratiam: ambo in oppositis suis erroribus aequè caci.* Et quasi parum illi sit Molinam Calvino æquiparasse, altius aturgit pag. 151. *Calvinus in materia de gratia minus injurius est Deo, quam fuerit Molina; rationem subnectit, quia ille defendit jus Dei in creaturam, hic videtur se declarasse pro creatura contra creatorem.* pergit pag. 182. *Discipuli Calvini quantumvis heretici in eo superant Molinistas, quod rationibus inducti intellexerint liberam cooperationem voluntatis cum gratia efficaci, redierintque ad doctrinam discipulorum S. Aug. & Thomæ.* An non juvabat ad hanc cantilenam aures adferre purgatas? Pejor est Molina Calvino, & quo non? Sed bene habet, quod ab iis solis talis habeatur Molina, qui Romam ipsam habent ut Massiliam; undè gloriosum potius ipsi est cum Principe Orbis Ecclesia, & Urbe Sacrorum Domina, Religionisque custode iisdem affici contumeliis, iisdem probris insigniri.

Si necdum cantilenarum istiusmodi tenet satietas, en tibi aliquid ad lyram Jansenii factum pag. 465. *Gratia sufficiens, sine qua peccatum vitari non potest, non est necessaria, ut peccatum possit imputari peccatori, in presenti statu natura corruptæ.* Quid videtur Eximie Domine nonne bellissimè concinit Iansenio? Nonne si hæc vera est, vera debet esse Ianseniana 3. *Ad demerendum in statu natura lapsæ, non requiritur in homine libertas à necessitate.* Et hunc tu nobis auctorem commendas, dum Iansenismi suspicionem procul à te Epistolâ hac Apologeticâ amoliri cupis? Non capio, semper sic suspicionem illam amoliri studes, ut videaris altius eam Lectorum animis velle infigere. Fortè tibi placet hoc Auctoris tui effatum, quia ejusmodi est, ex quo populo commendare possis Confessarios istos, qui vulgo rigoristæ audiunt,

diunt, ut commendabas in tua declamatione Quodlibetica, tamquam mitiores, quosque facilius peccantium misereat, quam misereat istos, quos vulgo depingitis ut laxos: sciunt quippe, aiebas, certè sic suis placitis convenienter existimant rigoristæ illi, istos reos auxilio fuisse destitutos, sine quo peccata vitare non poterant, adeoque non esse magnopere iis irascendum, sed condolendum potius.

Nunc altiore voce musicus tuus intonat pag. 465. *Necessitas gratiæ sufficientis ad evitandum peccatum inventum est inimici gratiæ IESU Christi, & artificium, per quod in Ecclesia reviviscat Pelagianismus, vel potius introducatur novus Pelagianismus primo periculosior, & magis impius.* Succinis ut ille præit Eximie Domine, & censuras à probato tibi auctore latas, etiam probas? Pelagianismum in Ecclesiam invehunt primo deteriore, quotquot cum Romanis Pontificibus & Ecclesia universa gratiæ sufficientis necessitatem adstruunt, & Manichæismum vestrum excindunt? Erubescis, salva res est, non audes, pudet te temeritatis, qua se auctor tuus sivit abripi; certè pudere deberet.

Colligamus modo quo pacto scopum tuum hic iterum assecutus sis: Lutherani, Calvinistæ, Iansenistæ tuentur gratiam per se efficacem: tuentur illam quidam etiam è Catholicis, sed Catholici isti Lutheri, Calvini, Iansenii sententiam agnoscunt legitimè damnatam verèq; hæreticam esse, & rationem se inire pugnant gratiam per se efficacem propugnandi à Lutherana, Calviniana, Ianseniana longè diversam: Eximius noster licet id fortè quoque daturus sit de Lutero, forte & de Calvino, de Iansenio dare detrectat, Calvinistas recentiores habet pro Catholicis, rationem non ostendit se inire aliam propugnandi gratiam per se efficacem, quam ineant Calvinistæ & Iansenius ipse. Ergo Eximius noster immeritò suspectus est de hæresi, neque quidquam habet commune cum Iansenistis. Frustra fatiges te Magister Eximie ut ostendas ex hisce tuis antecedentibus deductionem hanc fieri posse legitimè, & luce clarius apparet, te à scopo hoc qui Primarius esse debuerat, aberrasse quam longissimè, ut minimè peccasse videar, quoties tot scopos tuos appellavi scopas dissolutas: volui tamen ad singulos aliquid responsi dare, ne silentio meo insultares, &, ut fecisti, triumphares inaniter. Quod si similes scopos à vero scopo alienos posthac multiplices, ero & manebo ut supra dicebam mutus ut piscis: si quid ad rem dicere cupis, & mecum contendere, quæ de Synodi Tridentinæ & S. Augustini mente disputavi fac elidas, hæc tua debebat esse (postquam te de Iansenismi suspitione purgasses) cura præcipua: ve-

rum hoc adeò non fecisti ; ut ne tentaveris quidem , probè tibi conficius , arcem vestram nulla parte magis esse debilem , & facilius expugnabilem , quam istac , licet gloriari soleatis esse firmissimam , & prorsus inexpugnabilem.

Quæ §. §. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. ad nauseam , & Lectoris etiam parum delicati fastidium rursus ingeris , jam refutata habes in Superioribus , neque mihi lubet responsa mea toties iterare , quoties eandem nœnias tibi lubet instaurare : quare propero ad Conclusionem tuam sive Epistolæ tuæ Epilogum.

Epilogus ad Epilogum Eximii.

DE Præfidiis humanis quodammodo desperans in Deo fiduciam omnem collocas , & cælo solatium expectas , quando homines tibi adeo iniqui sunt. Existimas fore , *ut veritas increata Deus tuus te hoc suo caelesti effato confortet : beati estis , cum maledixerint vobis , & persecuti vos fuerint , & dixerint omne malum adversum vos , mentientes propter me. Gaudete , & exultate , quoniam merces vestra copiosa est in calis.* Beatus es Eximie Martine ? Beatus es ? Non invidéo : sed an qui se beatos dicunt ipsi se decipiunt ? Beatus es quia homines nonnulli maledictis te incessunt , & me maledicentibus istis annumeras ? Ubi quæso , vel quando maledixi tibi ? Quando sinistri aliquid imprecatus sum , aut nomen tuum , affeci contumeliâ ? Quisquis igitur sana tibi suggerit consilia , quisquis errantem te in viam studet animo sincerissimo & benevolentissimo reducere , qualem mihi esse Deus novit , tibi maledicit ? An tu quoties Calvinistas cupis reducere , toties maledicis Calvinistis ? Non existimo. Ego te persecutus sum ? Meam credo indignationem veritus Lovanio fugisti : alii abivisse te dicunt majoris dignitatis & pinguioris , ac lautioris spartæ dulcedine invitatum , alii auctoritate aliqua majore compulsam. Quid verum sit , scis ipse. Ego non soleo duci rumoribus. Dixine ego omne malum adversus te propter Christum mentiens ? Usque adeo ego IESU Christi hostis sum , ut omne malum adversus te mentiens evomam , quia tu IESUM Christum amas ? Totus ad hanc tuam teterrimam suspicionem exhorresco. Et ego IESUM Christum amo , & nihil mihi est istoc nomine carius , ita me amet IESUS Christus : & adeo tibi minimè male volo , ut te velut alterum Ioannem in Christi IESU sinu positum videre desiderem , hoc meum votum ex intimis medullis haustum , cogitationibus tam nigris pensas ? Utinam , utinam merces tua sit